

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

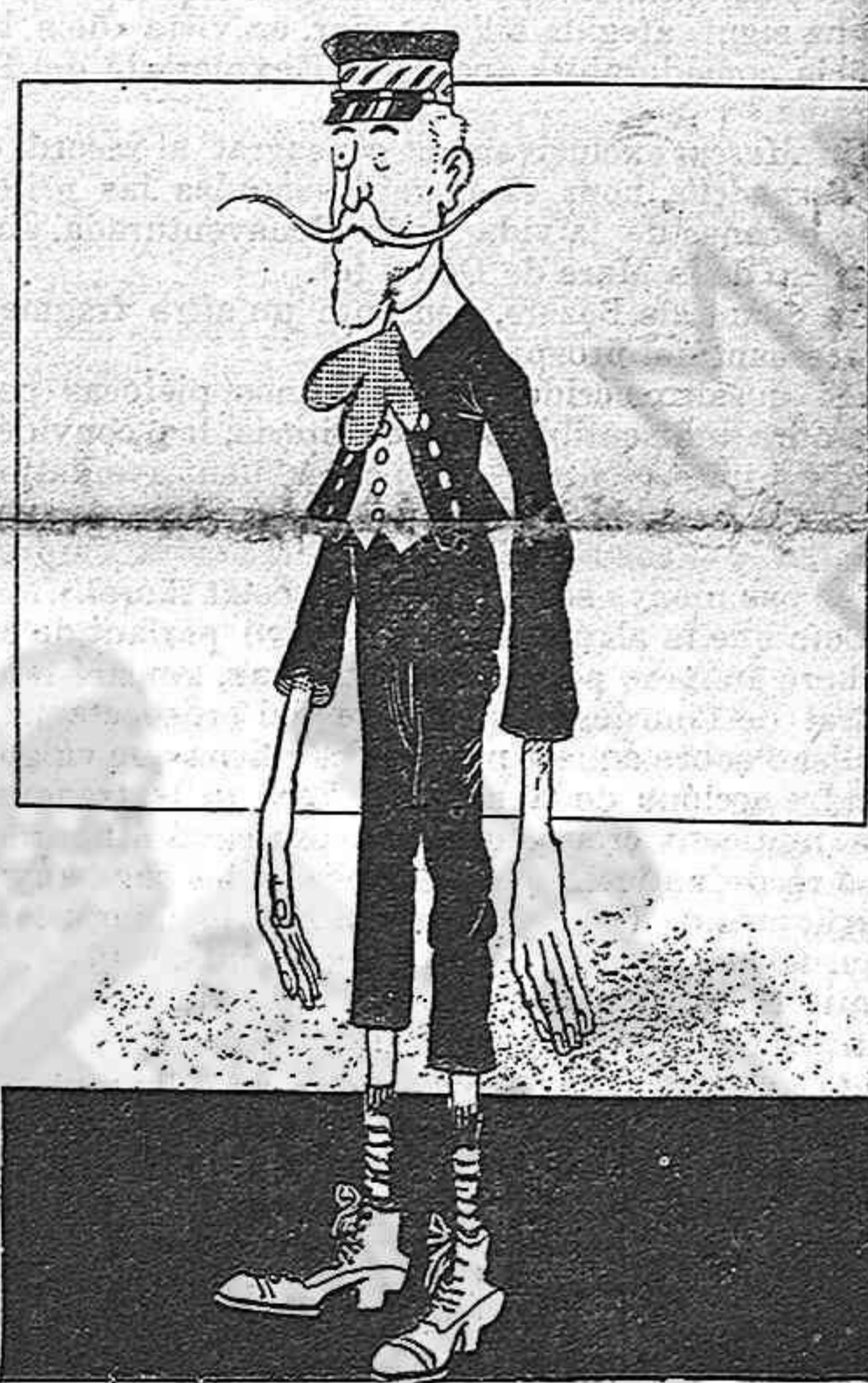
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fors de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

ANY NOU, VIDA NOVA

—Aniré á treballar á la Riba.

—Deixaré de ser un criatura.

—Jo m' faré catalanista.

—Diré á don Dallonsas que ja no desitjo el poder.

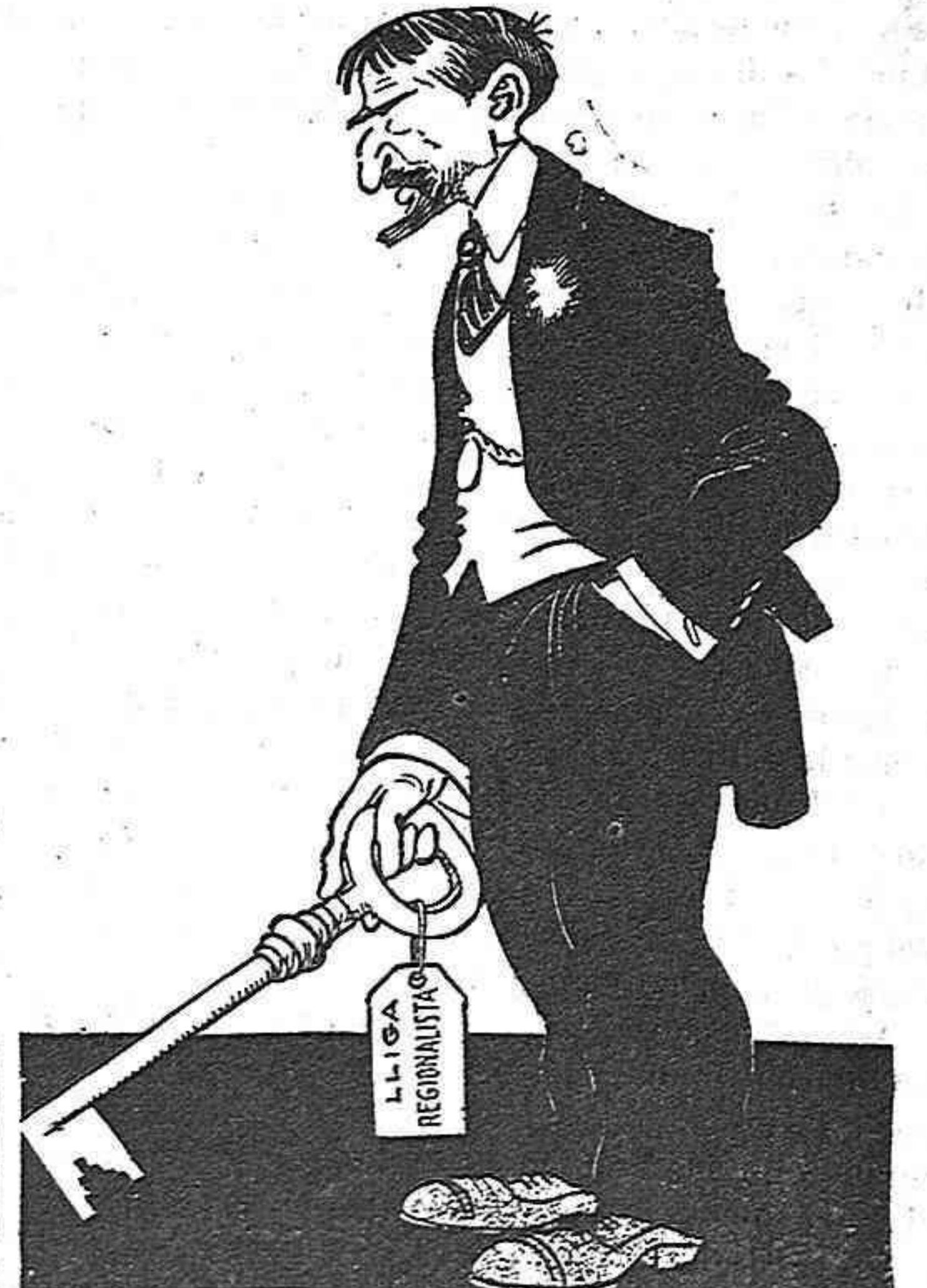
—Donaré llibertat á tots els canaris.

—No m' enfadaré may més ni demanaré em-
pleos pels meus gendres.

—Fundaré un convent de frares mendicants.

—Tancaré la Lliga y m' dedicaré á qualsevol
altre negoci.

LA SENMANA

UN assumpte, un no més, ha ocupat durant la darrera senmana l'atenció dels espanyols: la rifa de Madrid i especialment el premi dels sis milions, aquests sis milions que tots els jugadors persegueixen i que tan pocs ja! logran atrapar.

Per un capritxo de la sort veleidosa, aquest any la codiciada grossa se'n anat al extranjero. Ni sis-quera els queda als aficionats a la loteria l'argument que ab tanta constància esgrimeixen pera consolar-se de la derrota: «Un ó altre l'ha de treure!»

Un ó altre, sí; pero aquest altre, enguany ha sigut un extranger, un home que potser no donarà un centísim a Espanya, ni deixarà publicar el seu retrato al *Nuevo Mundo*, ni explicarà a cap «chico de la prensa» què feya ni què va pensar en el solemne moment en que yaren comunicarli la fausta notícia.

De manera que 'ls sis milions que, duro sobre duro, havian anat deixant els jugadors espanyols damunt dels taulers de las administracions, un extranger els agafa d'una gradada i se 'ls embutzaca tranquilament, sense més esforços que 'l que representa el gastarse mil pessetas en comprar el bitllet.

Sembren, jugadors, sembren ab l'esperansa de collir algún día. «Un ó altre ha de treure!» Es clar... Un ó altre. Tant pot ser un brasileny, com un inglés, com un moro, com un xino...

Y mentres la gent, momentàniament desilusionada però agotant els bitllets del sorteig d'avuy, parla d'això, la política descansa.

Descansem també nosaltres y esperem que 'ls vents del Any nou desfassin las boyras que, pesadas y cansonesas, per tot arreu ens enrotllan...

¿Será en efecte així ó succehirá, al revés, que las boyras, lluny de desferse se concentrarán més y més y 's convertirán en veritables núvols?..

Chi lo sal..

PIF-PAF

PER BON CAMÍ

SI fossim vanitosos, ara recordariem la constant campanya que, desde fa molt temps, venim fent a favor del partit republicà únich, entenent com a tal la completa fusió de totes las fraccions que componen la Esquerra Catalana en un sol bloc republicà. Com que ni som vanitosos, ni 'ns creyem que 's degui a la campanya nostra l'actual intent de portar a felis terme la desitjada unió, registrém ab gust la franca y bona disposició en qu' estàn tots els elements de Esquerra pera fusionarse, y digném sobre l'assump-te la nostra opinió ab la franquesa y el desinterés de sempre.

Som partidaris de la formació d'un partit republicà, ben català y ben avensat, pero no tan exclusivament català que vulgui viure allunyat per complert de tota relació ab els republicans del reste d'Espanya, ni tan inoportunament avensat que a totes horas hagi de passejar la llustrina roja ab crits y escándol pels carrers.

En apariencia, el novell partit deu constituir la dreta republicana de Catalunya, ja que la significació radical la té agabellada el lerrouxisme. Deixém que la revolució y el radicalisme ho tinguin ells, els encesos, en las paraulas, y tinguemho nosaltres, els conservadors, en las obras: els que de debò volém la renovació de las cosas y el veritable progrés, ja 'ns trobarem junts a l' hora de l' acció.

L' obrer català es reflexiu y práctic; si veu que el partit republicà de Catalunya no pert el temps en buyda xarrameca y s' orienta en un sentit franquista, a pressarà la seva definitiva organització pera constituir una força que, sense barrejar-se may ab nosaltres, pugni ajudar-nos a aconseguir la suma de llibertats qu' han de constituir el camí ample per abont podran ells anar a la completa consecució de tots els seus drets.

La nostra significació dretista dintre el republicanisme ens portará segurament a una relació cordial ab el partit conservador republicà que 'ls elements capdillats per l' Azcárate pretenen constituir; no podem refusar aquesta relació cordial, ben natural en elements que tindran tants punts de coincidència, pero arribarem en aquesta cordialitat fins allà abont no corri perill la nostra llibertat d' acció dins de Catalunya. Treball intens dins a casa nostra pera fer gent que senti la llibertat, costums ciutadanas, lleys progressivas; tasca constant pera que Catalunya estiga en condicions no sols d' admetre, sino d' imposar la llibertat. Mentres tant, colaboració contínua y desinteresada ab tots els elements que a casa nostra persegueixin identichs fins y ab tots els que en el reste d' Espanya treballan ab fè pera la cultura del poble, l' imperi de la llibertat y la seva natural conseqüència: la República.

A la formació del partit republicà de Catalunya no hi contribuïen solsament els quatre partits que l' integravan. L' han empès en tres lluytas electorals y li donaran la força del número y del entusiasme, aquets quinze mil electors que no pertanyen a cap partit determinat y una joventut numerosa y valenta qu' encare no té vot pro té paraula y voluntat pera donar ferma empenya a una agrupació política. L' abnegació y el desinterés d' aquest medi poderos y anónim que figurará en las filas del novell

partit Republicà de Catalunya, deuen imitarlos els caps pares encarregats de donar forma al desitj unánim d' una unió ben feta.

Volém creure que tothom complirà ab el seu deber, y nosaltres, que desinteressadament, ja que no volém llochs senyalats en el nou partit, ens dispo-sém a posarhi l' espatlla, sense perjudici de la nostra independència, no playnerém cap esforços per ajudar al millor éxit de tan patriótic empenyo.

JEPH DE JESPUS

ENTRE LES DUES GRANS PORTES

1909 - 1910

A l' hora en que veiem pondre's dins l' historia aquesta anyada de 1909, no considerem, catalans, el seu valor com a moment de Catalunya? —Perquè aquesta anyada tindrà un nom i un color. Se dirá: 1909, significativament, com se diu 1640, i's parlará dels nostres *sans-culottes* com se parla dels Segadors o dels remenses. Més encara. Si bé les jornades de juliol (mes consagrat ja a la Revolució en els anys historics 1789 i 1830 i en el 7 de juliol madrileny) tenen un valor local, purament espanyol, en lo referent a lluita anti-eclesiástica, tenen en cambi un valor europeu, universal, en lo referent a actitud popular contra la guerra burgesa. La significació de 1909 serà, en resum, pera honra catalana, un moment d' *universalisació de Catalunya*, un moment en que l' obrer català haurá al·lisonat i servit de model al proletariame internacional.

Hi ha anys qui passen, passen, i's fonen pera sempre dins del passat. N' hi ha d' altres qui persisteixen, esdevenen presents eters, se «prenen», se coagulen. Quina significació tenen pera ningú les paraules 1809, o 1724, o 1842? —Comparem am la vitalitat i el sò suscitador d' ecos i suggestions que tenen les paraules 1492, o 1793, o 1815. Les xifres se graben en foc. Son com a inscripcions qui no's borren mai de la gran paret. Flamejen.

Per Catalunya, 1909 serà una d' aquestes xifres. En tot lo que s' ha parlat sobre el seu darrer semestre, trobo que no s' ha enunciat encara la fórmula qui en doni la seva representació com a veu de poble. Els de la dreta se contenten am dir, emfàticament: fets vandàlics. Els de l' esquerra diuen sols (ara que'l perill imminent es passat): fets gloriosos. Es que les dues mesures enemigues apreçien desde punts diversos la cosa. Hauria de dir-se, sobre tot: *acció directa de la sobirania popular*. El poble, rei, ha obrat, ha exercit, perquè les seves representacions descuidaren l' obrar per compte seu. Tots recordem que, aleshores del 25 de novembre, els actors d' aquella nit varen dir: «hem obrat perquè la justícia pública no satisfia 'ls nostres exigéncies». — I bé: lo qu' aquests actors de 1909 no tenien dret a dir, perquè'ls no eren *sobirans*, sino *servents*, el poble de 1909, sobirà i no servent, pot dir-ho. ¿I què valen, al costat d' aqueixa consideració, les paraules infracció legal, extorsió, violencia? Com pot haver-hi delictes en la subversió d' un estat de coses qui sols existeix per voluntat del mateix poble, i qu' el poble, en conseqüència, pot derogar quan vol? Així com aplicar la paraula robo a les lleis desamortisadores contra l' Església era un absurde jurídic, ja qu' el concepte de robo depèn de la llei, i caiguda tal llei no hi ha robo, així la violencia contra un estat de coses no pot ésser, en el fons, un veritable delictes quan l' estat de coses subsisteix sols per la voluntat del delinqüent.

La repressió, l' immediata i la mediata, la del carrer i la de les persecucions i processos, pagà amb un riu de sang la poquíssima sang que la actitud del poble va vessar. Per lo demés, la fórmula maurista ja era la d' aquest cent per ú, en quant a castigar am cent vides cada vida arrancada p' el poble. Però la repressió, afortunadament, va ésser una nova causa de que l' anyada 1909 se convertís en universal. Tots recordem per què. I si alguna cosa mancava pera convèncer-se de que tot el món estava interessat en el nostre moviment, local en apariencia, l' intervenció universal en la repressió prova aqueixa solidaritat. Es que tot el món, sentint-se responsable del mateix impuls de les multituds catalanes, sentint-se co-acusat, responia a la repressió. I, com podia ésser d' altra manera? Per ventura les idees mares de les nostres turbes rebels no havien estat rebudes de la Mestre-Europa? ¿Es que l' Escola, la veritable Escola Moderna d' ont havia sorgit l' ensenyança d' aquell impuls no tenia per solar el de les grans ciutats europees? En aquest punt, sens dubte, dretes i esquerres estem d' acord.

«Anyada trágica». El calificatiu ha passat a ésser corrent i vulgar. També hi estem conformes uns i altres. Recordo que vaig usar-lo ja, aplicant-lo a la méua ciutat de Barcelona, en el dies mateixos de la tragedia. Però tragedia es acció, conflicte, dinámia, «topada». I la condició doble, bicéfala, de la batalla, fa qu' el judici tingui també un doble aspecte subjectiu (cara o cren) segons sia el qu' l' fórmula. No preguntem a l' aristócrata emigrat de 1792 el seu judici sobre la Revolució...

Any 1910, tu qui estàs a punt de rompre la closca de l'ou matern, ¿què ens reserves entre el caos dels teus dies? ¿Serás *passatger*? ¿Serás etern? Serás, dins l' infinit del temps, un anónim, un número sense carn ni persona, un pretérit, o bé serás present sempre com un déu familiar alçat en la capsalera del nostre llit de somnis? —La gran porta s'obre. El primer cop de batall sona, llargament, dins la nit... I el nom, avui vagarós, insuggestiu, inexpressiu, banal, repercuteix en la gran volta com una veu d' Anunci: 1910... ¿Quina serà la ressonancia de la meteixa veu quan, d' aquí a 365 dies, l' altra gran porta se tanqui darrera l' any esvatj? Misteri. Misteri qui anirà esforçant-se día per día, lentament i ràpidament, am les fulles simbòliques del calendari...

GABRIEL ALOMAR

El negoci de Lourdes

ESCANDALÓS MERCANTILISME

EMBLA extrany, sembla talment impossible que en els nostres temps hi hagin encare personas, per religioses y catòlicas que siguin, que creguin de bona fé en els célebres miracles de Lourdes. Per espessor que tingui la vena de la fé ó de la beneyteria que 'ls creyents duhen als ulls, no's comprén que arribin fins a l' extrem de deixarse enganyar pels empresaris del negoci de Lourdes, que s' fa escandalosament sota la capa de la religió y de la Mare de Déu.

El sol fet de que a Lourdes se curi (?) anyalment, segons las estadísticas eclesiásticas, un 3 per 1,000 de malalts, xifra irrisoria que 'l més ignorant curandero superaría de bon tros, desfa completament la mística llegenda de l' aygua miraculosa. Y desfeta aquesta llegenda, lo únich que queda a Lourdes es una indigna empresa de negocis. Aixís com Montecarlo atrau als forasters ab l' esqué del joch, Lourdes els atrau ab l' esqué del miracle.

Els explotadors del negoci de Lourdes han perdut la vergonya, y descaradament han fet ben públich els seus plans. Darrerament han escampat milers de prospectes titulats *Atraccions religioses de Lourdes* (una cosa així com al Teatre Soriano) y *Grans Bazzars de Lourdes*. Aquests prospectes han sigut publicats per la societat explotadora de las atraccions y dels bazzars, la qual anuncia que ha emés accions. El document de referencia está redactat en un estil alhora místich y comercial. Aquí va, com a mostra, un curiós paragraf:

«Lourdes, abont afueixen cada any més d' un milió de pelegrins de tots els païssos, es un marvellós camp d' acció obert a tota empresa comercial de carácter religios. Es inevitable que un grup d' atraccions religioses, procurant al pelegrí desocupat un passatemps agradable y alhora una emoció en concordancia ab els seus sentiments de fé y de pietat, tingui en aquest ambient especial un éxit prodigiós...»

Las atraccions que constituïen l' objecte de la societat per accions, són, entre otras, las següents:

Un *Panorama de Jerusalem*. Segons el prospecte, l' éxit d' aquesta atracció creix d' any en any.

Un *magnífich Cinema-Hall religios*. Aquesta atracció ha sigut afegida a l' anterior, en vista «dels beneficis considerables que dona l' explotació del Panorama.»

Un *Museu* exclusivament consagrat al record de la *Bernadette*, hont están representadas las principals escenas de la vida de la Benaventurada, ab l' aparició de la Mare de Déu y tot.

En quant als Bazzars, heusaquí un altre fragment interessant del prospecte:

«Si nosaltres cridem a las ánimas pietosas pera una obra indiscutiblement meritoria, las convidem també a una colocació excepcionalment aventajosa dels seus capitals, a un negoci particularment remunerador, y 'l costat práctic de la nostra empresa no es pas menys seductor que 'l costat moral.»

Com que fa algún temps que 's vé parlant de si'l Govern francés, per rahons d' higiene, tancarà la catedral de Lourdes, els senyors del prospecte tranquilizan sobre aquest punt als catòlics que vulguin pendre accions de la societat. Pero no 'ls tranquilizan fentloshi creure que Déu protegirá a Lourdes, sino recordantlos que las bancas y las compayias carrilayres de Fransa que están interessadas en que Lourdes no's tanqui impediran tot intent en aquest sentit. De manera que 's confia en l' influencia de las entitats capitalistas y no en Déu. Per lo vist, aquest no fa, respecte de Lourdes, altra cosa que donar el seu nom pera 'ls negocis que allí hi ha establerts. Es, com diu un diari parisench, un Déu de palla.

El prospecte convida als catòlics a «enriqueixen tot fent el bé». En aquestes condicions serán molts els que voldrán *fer el bé*. Si 's tractés de *fer el bé* embobrinte, com aconsellava al Crist, ja 'ls vindria una mica més costa amunt.

FULMEN

VAN per molt bon camí els treballs que algunas personalitats realisan pera constituir sobre bases amplias y sólidas l' Esquerra Catalana.

L' altre dijous va reunir-se ab aquest mateix objecte, en el Círcol de la plassa del Teatro, la Junta Municipal Republicana Autonomista.

Els congregats, segons nota oficiosa, varen considerar qu' es urgent la constitució d' un partit republicà únich que agrupi e.s diversos matissos del republicanisme català, y, entenentho així, nomenaren una ponencia encarregada d' activar y portar a felis terme aquets propósitos, que son els de la inmensa majoria dels que, de soldat en amunt, ocupan un lloch en las filas republicanas.

Nota remarcable d' aquesta reunió sigué el discurs en ella pronunciat pel nostre amic senyor Junoy. La sinceritat, la previsió, y 'l bon sentit varen parlar per la seva boca. Si 'l programa que, en breus paraulas, va esbossar el senyor Junoy pogués ser comprès y seguit per la democracia de la nostra terra; si las idees que l' exdiputat per Barcelona va exposar arribessin a convertir-se en *credo* de las nostras masses; altra sería la nostra sort y altres els resultats de la nostra labor política.

Sigui com sigui, la llevar está sembrada: llevar bona y passada pel garbell de l' experiencia.

Que cada hu, ara, cuydi ab amor y bona voluntat la porció de camp que li correspon, y molt será que no grilli.

Diu que a la *Casa del Pueblo* hi ha una marea espantosa.

¿Motiu?... Lo que acaba de succehir ab la rifa de Nadal.

Quatre bitllets sencers jugava la Casa — el 2,088, el 19,990, el 41,287 y 'l 45,339 — y a cap d' ells li ha tocat res. Ni un petit premi, ni una aproximació, ni un miserable reintegro.

—¿Com estém aquí?— diu que diuen ara els senzills lerrouixistas que, refiats en la bona estrella del seu jefe, estavan casi segurs de treure la primera ó al menos la segona. —¿Aquest es aquell home que té tanta sort y que tot lo que toca ensopega?

Lo pitjor es que ja tothom sab allí que la grossa ha anat al Brasil, y com que 'l Brasil es a América y don Alacandro últimament hi va estar, fins se sospita que a n' ell li ha tocat alguna cosa de la primera...

Tindría gracia que mentres els seus súbdits, abandonats per la sort, s' estiraran els cabells, ell, calladament, sense dir res a ningú, s' embutxaqués uns quants mils duros...

Aixó comensa a anar bé.

El senyor Moret ha enviat a Melilla al ministre de Foment.

¿Quán envia al demés a Ceuta?

A tall de cinematógrafo, depressa y corrents, s' ha montat al carrer de Calabria, tocant a la Granvia, bon tros lluny d' abont estava avans instalada, l' Iglesia de Santa Madrona vella, cremada'l mes de Juliol.

Aixó está molt bé si els parroquians demanavan ab urgencia la edificació de la nova iglesia. Ells ho han volgut, ells serán els que hi aniran a fer el gastó, donchs que s' arreglin.

Lo que no ho está tant de bé, es que 'ls vehins que no hi tenen cap culpa estiguin condemnats — condemnats, sí, senyors! — a sentir aquell repicament de campanas que dissapte y diumenge passats, de las cinch del matí a la una del mitjdia, no va parar un moment, anunciant *esta y la otra*.

Nosaltres aconsellém al rector del cinematógrafo de Santa Madrona vella, que moderi un xich el desfici del seu campaner si no vol que hi hagi un altre fet vandàlich.

Y que aquesta vegada estaria ben justificat, *viva Déu!*

La *Epoca* desmenteix que 'l senyor Maura se proposi dirigir als seus correligionaris cap discurs ab motiu de la Junta general en el Círcol conservador, perquè la conducta del Govern no ha donat lloch a que 's rectifici cap dels conceptes que emeté don Anton en el seu discurs del Senat.

Felicitem als correligionaris del senyor Maura, per la sort que 'ls ha cagut.

Els lo que necessitan no són bonas paraulas, sino aliments, quan son a baix, y anarlos ab discurs en aquests temps de miseria, es com si els purgessin després de vuyt días de no tastar res.

El mal de que pateixen els conservadors es un mal que no vol soroll, y un discurs d' en Maura, sempre n' ocasiona.

En aquestes festes pasquals y d' any nou, lo que necessitan els correligionaris d' en Maura són turróns y no paraulas.

El turró, el turró, y lo demés son romansos!

Espana Nueva diu que mentres duri la cassera en el vedat de Doñana, en la qual hi pren part el rey, estarán a la disposició dels cassadors un torpiller, dos remolcadors y una llanxa automòvil ab las calderas encensas.

El mateix diari pregunta a quin capítol del pressupost de Marina corresponen aquests gastos, y nosaltres ens sorprenem de la ignorancia del diari madrileny.

En cap capítol figuran, en cap capítol. Tot lo més a l' epílech!

Dinhen de Madrid:

«Ab motiu del desgavell telegráfich de aquests darrers dias y del qual sé'n dona una part de culpa al personal de Telégrafo, s' ha obert un expedient pera depurar responsabilitats.»

No sabem pas si conseguirán portarlo a cap aquest expedient. Nosaltres brindém una idea que potser podría aprofitar la Direcció general del Ramo: que 'ls informes, peticions, aclaracions, etc., se fassin telegráficamente. Ja veuriam com ningú té culpa!

Un escriptor diu desde Buenos Ayres que la premsa y els elements intelctuals de la República Argentina's queixan de que Espanya sols els envihi toreros y en cambi no concorri oficialment a l' important Exposició que celebrarán pel mes de Maig ab motiu del centenari de l' Independencia.

A Buenos Ayres son molt desmemoriats els intelctuals y la premsa, puig segons se veu ja no recordan que fins fa poch, un espanyol dels que fan rotlló, ha estat hoste seu durant una pila de mesos, essent, segons deyan els seus periódichs, festejadíssim: en Lerroux.

Ara, lo que no sabem es si entre 'ls toreros també li enclouhen an ell.

Que tot podria ser, malgrat la nostra opinió de que en Lerroux no passa de *mono sabio*, y encara no tan *sabio* com... molts suposan.

LLORET DE MAR, 25 de desembre

Sembla mentida qu' en el temps que correm, que fins els més *borregos* miran com a cucas verinosas als de la casa negra, aquests s' atreueixin com ho fan.

A n' aquesta vila n' hi ha un de conegut per mossén Pota Ranca, predicador de las monjas, aficionat al art dramàtic y qu' ara ha cambiat de rumbo dedicant-se ab tota propietat al género infim. El prop passat diumenge contracta ab l' ajuda d' un metje de boigs, tres *palometas* que debutaren en el cine *Varietades* ab un pet de bo-

leros qu' ensenyant fins allà, edificat espectral que presenciaren las beatas farineras, antonianas y alguna que altre *apropiada* filla de... Maria que assistiren al acte. Ab tal motiu se promogué forta escandalaria que *soportaren* ab cristiana resignació las valentas... catòlicas y las angelicals fillas de... Maria, tinguent que taparse la cara y abandonar son lloch els pòchs Lluïsos que hi assistiren. ¿No li sembla, Sr. Director, que aquesta moralitat de la gent de sotana deurian reservar-la sols y exclusivament pels que freqüentan la seva botiga?

BLANES, 28 de desembre

La Junta del Centre Catòlic, se assegura que resultarà un xocant pas de comedia del género grotesch. Alguns socis, que no la deuen haver perdut tota, se digué que volían queixarse de que la colla fés política, molestant de que 'ls factotums haguessin fet all-y-oli ab el caciquisme; la cosa sembla que s' entengué per els mangonejadors del cau, y segons lamentacions de un llanüt que aquest dematí treya sofre per la boca, com diria qualsevulga beyata, á la primera esputa, l' amo, en Jaumet, passantse el reglament y els drets, que deya 'l llanüt infernal, tenen els del remat, cuf la boca als reunits, ab un ordeno y mando digne del Zar de Russia. Se anya-deix que aquell vespre hi hagué gran xerínola dels afortunats ab la bravuconada del pastor, que avans de que parís ja agents caciquistas la anunciaven; proba de que estava convinguda.

A mossén Reparto, que estalviat la pela vá al nüt de la llona sempre que li vé de gust ó li crida el mangoneig electoral, no es de esperar que 'l enllistint soci. El cacich que no per protegirlo els negres ha deixat de fer 'l oriol, s' enfadaria, y en Jaumet, tot per accontentarlo. Mossén Reparto podrà seguir concorrent de franch á l' ex-cementiri, ab la tradicional sotana verdosa, fent política á son gust y estenent en horas de meditació camisas y calsas de fembra pel terradet d' sa casa.

Si el Centre Catòlic tufejava pels verdaters amants de la llibertat y progrés, d' ara endavant més que tufegar, será un foc de infecció que interessa sanear a tota presa ab ácit fénich y ab una bona estaca de anti-porqueria política. Y de l' excomunió que segurament me llen-sin en Jaumet y mossén Reparto, prometo donarla á preu de cost, y més barata encare, com á bon demòcrata que 's riu de las baladronadas de trona avall.

LA BOLSA DEL TREBALL

o sé si'ls obrers barcelonins, en conjunt, troban á faltar en la nostra ciutat l' institució de la Bolsa del Treball. A mi m' fa l' efecte de que á la majoria d' ells no 'ls interessa la qüestió. Jo haig de creure que aquesta indiferencia es deguda á no ferse prou bé cárrech de l' importancia que té una institució d' aquesta mena.

En el seu tipo més senzill, la Bolsa del Treball es un centre d' ofertes y demandas relatives á la classe obrera. Els treballadors que desitjan feyna y 'ls patrons que necessitan operaris, acudeixen á la Bolsa. D' aquesta manera troban aviat uns y altres lo que els convé. No cal dir las grossas aventatjas que té pera l' obrer aquest sistema, relativament ràpit y fàcil, que li estalvia, quan queda sense feyna, l' en-gunia de buscarne recorrent penosament fàbricas y tallers.

Fa alguns mesos que en el Foment del Treball Nacional de la nostra ciutat se creá una oficina ab las pretensions y l' nom de Bolsa del Treball. A l' ampla entrada del local que té la dita entitat en la plasa de Santa Agna hi ha una pissarra en la qual se escriuhen las demandas y ofertes de feyna. Pero en la práctica resulta deficientíssima l' oficina del Foment, y de las sevas deficiencias s' en queixaren públicament temps passat els nostres obrers. L' oficina del Foment no més serveix, y encara no massa, pera els dependents de comers y mossos de magatzém. En tots els altres rams, no presta cap servey. La immensa majoria dels treballadors quedan exclosos de la titulada Bolsa del Foment del Treball. Per altra part, té aquesta un predominant carácter patronal que l' acaba de desvirtuar.

Mes no está solament en aquest aspecte l' utilitat d' una veritable Bolsa del Treball. El seu camp es molt més extens. La Bolsa ofereix, ademés, allotjament á las societats obreras y s' converteix en centre de la vida social. Las seccions que en la Bolsa del Treball poden organisarse són nombrosíssimas y totas ellas d' alta conveniencia y de positiu profit pera l' proletariet.

En el programa municipal de l'Esquerra Catalana hi va inclosa la creació de la Bolsa del Treball de Barcelona. Els radicals també 'n són partidaris. Cal confiar en que dintre pòchs anys hi haurá á la capital catalana una Bolsa del Treball, que será la casa social dels obrers barcelonins, actualment mancats d' organizació, de contacte y d' esperit colectiu.

A. R. y V.

FESTAS

A rxó de Nadal, cada día resulta més en-sopit. Galledindis, turróns, missa del gall, xampany Codorniu y teatre. Com l' any passat, com l' any que vé. Y per aixó tenim d' admirar una vegada més á l' iglesia catòlica, que sense variar el repertori de la funció, sab mantenir l' interés de la galeria. Sempre fá 'l mateix programa y n' obstant té éxit. Bé es veritat que l' iglesia se dirigeix á l' estómach de l' home, no pas al seu intelecete ni al seu esperit y l' home segueix al peu de la lletra las sevas instruccions, menjant pera la quaresma peix y monas y anyells pera pasquas y castanyas y panellets per Tots Sants y virám en Nadal. L' iglesia catòlica, al bon poble, en lloch d' austeril li ofereix una llista de plats, y es clar, el bon poble troba que una religió que es un menü, va d' alló més bé. Es clar que nosaltres, els intelctuals, dihem que Nadal s' ens torna carrinelo y ensoptit, que á la religió li fa falta en Soriano, y que las atraccions no deuen pendre l' camí del Paralelo, sino el del carrer del palau del bisbe; però las festas de Nadal, bonatxonas, sensatas, ens visitan cada any, deixantnos, com únich record, un regust de flayre de cunya á la gola.

La rúa del día de Sant Tomás: heusaquí el símbol de las festas nostras. Invariablement, els mateixos cotxes ab las mateixas personas, inundant el Parch. Y vinga fer societat com si la fessin d' esma, vinga rodar exhibit trajos, com els figurins dels aparadors d' *El Siglo*; vinga fer correr els caballs com si se tractés de la pista d' un hipódrom. Aixó sí, aquest any n' hi han hagut dugas de novetats en la rúa. En aquellas corrúas de cotxes no n' havia ni un de cotxe pessetero, d' aquells d' anar als toros y de nit de Sant Joan. Tots portaven cotxero ab barret de copa y personas habilladas discretament, d' aquelles que altres anys anavan á la rúa com aquell que va á la passada dels Tres Toms. Se va notar que corrian més automòvils y es veritat que n' hi anaren més, pero va esser perque 'ls corredors d' automòvils varen treure al carrer lo bó y millor del seu article, convertint la rúa en una exposició automoviliasta. ¡Y vinga correr, trencant las fileras; vinga passar y repassar devant dels nostres capritxosos y de las nostras capritxosas, veyám si las marcas y las maniobras els enlluhernavan! En Regordosa, que á la fi ha tornat á treure l' automòvil, que tenia arreconat pera fer economia de benzina, deya que alló semblava *le bois de Boulogne*. Té molta imaginació en Regordosa. Figúrinse que va dihent que es la segona fortuna de Barcelona, no essent res més que la quarta. Però vaja, alló estava bé, y alló era la demostració de que 'ns aném aristocratissant. De las nostras elegantas entretingudas, no n' hi faltava cap. Allí l' Alfonsa y la Pagesa, alta y brillant com una generala, y l' imprescindible Requena, que ara ens la trobem en tots els diaris, després d' haverla tro-

bada per tot arreu hont hi ha diversions; y la Remedios, y una primpessa del Yumuri, que coneix molt la joventut brillant del C. N. R.

L' Atracció de Forasters no ha caygut en que l' entretinguda ab perfum de pell d' Espanya, pot constituir un element atractiu extraordinari pera els extrangers y de decoració de la ciutat. A París no s' hi va per la Sorbona, ni per el Louvre, sino per las sevas viciosas sacerdotisas. Donchs á Barcelona, tenim de combinar las bombas, las runas conventuals, el Tibidabo y las *cocottes*. Perque n' hi haurán molts que preferiran més pujar al Tibidabo ab una dòna, que ab el funicular, y sempre es bó que l' foraster trobi regal y confort en tots els hotels y en tots els hostals de l' amor, trobant, tant en els hotels com en aquests hostals, alguna cosa més que la tradicional y vulgaríssima escudella. A la rúa, varem treure l' convenciment de que una de las cosas de Barcelona que van per millor camí, son las entretingudas. Ja saben portar barret, creuhar las camas indolentment, somriure y parlar al cotxero d' una distinta manera que al senyor. En Xenius, aviat podrá fer un glosari, dedicat á las *cocottes* noucentistas, que en Casellas no li publicarà pera que l' germá del comte de Santa María de Pomes, y altres com ell, pudibonds senyors que no més pujan als tranvías quan van plens y veuhen senyoras, no s' enfadin. Y així, en l' adusta capital de Catalunya, se badarán las flors d' Eros, com en un jardinet vicios del sigle XVIII, y las festas no semblarán del carrer de l' Hospital.

*

Any non... Una altra festa. Pero aquesta es trista. Jo no podré brindar may per l' any que veix. Un non any, es un any menos de vida y d' alegría. Las dotze campanadas de cap d' any, fan soroll de campanas d' agonía. Es la joventut que fuig, es una arruga, una nova feblesa, un nou deber, un' altra rahó pera esser formals y esser hipòcritas. Las dotze campanadas, tornarán á dirnos que l' any que vé menjarém també gall d' indi, anirém á la rúa, y tornarém á veure la Requena, l' imprescindible Requena.

PARADOX

MIRACLE INFERNAL

A dalt d' un automòvil hi anava un capellá, grassó, vermell, orondo, com qui ja ha ben dinat.

Ab rapidés pasmosa passéig de Gracia avall, més que rodar, volava, la màquina... infernal.

Quan ¡ay! una pedreta incrédula, es ben clar, del bon camí l' aparta y el llenca com un llamp sobre un fanal eléctrico que cau, badant el cap del *chauffeur*, mentres l' auto trau foc per tots costats...

Tan sols ¡ay! la sotana per miracle... infernal, d' eix naufragi de terra se salva sens nadar!

¿Qué proba aquest exemple? Que sempre 'ls capellans cauhen de quatre potas girantse com els gats.

E. VILARET

MIGO, aquests intelctuals d' exportació ¡quina manera d' espavilarse y mirar per casa!

L' insigne novelista Blasco Ibañez, qui, com ja deuen saber, es á l' Argentina, ha demanat al Govern d' aquella nació las següents *frierolas*:

Que li concedeixi una gran extensió de terreno pera dedicarse á colonisador;

Que li compri 50.000 exemplars d' un' obra, que té en preparació, sobre l' Argentina;

Que, de moment, se li dongui pels seus treballs una forta subvenció; y per fi,

Que se li senyali una pensió anual vitalicia.

Y res més, *Vicentico*, res més?... Davant d' aquesta fabulosa nota de *pedido*, no 'ns estranya gens que *La Nación*, qu' es el periódich d' ahont trayém las precedents noticias, digni, comentantlas ab cert ayre de disgust:

«No acertamos con las razones que abonarian estas esplendideces para con un caballero muy culto y distinguido, todo lo que se quiera; pero que hace sencillamente un negocio.»

Y fins compreném que l' referit diari posi terme á la seva lamentació ab aquestas paraulas:

«A fuer de francos, reconocamos que ciertos visitantes illustres nos resultan algo caros.»

La veritat, si nosaltres ens trobessim en el lloch de n' *Vicentico*, ¡qué arronsats ens quedaríam al sentirnos dir aquestas cosas!...

«Ja saben lo que ha passat ab el bitllet favorescut ab la grossa de Nadal?»

El va adquirir, á Madrid, el Banch Alemany Transatlántich y, ben acondicionat á dintre d' una carta, va enviarlo á Sant Pau (Brasil).

Tan mateix ha sigut massa clerical la fortuna, aquesta vegada.

¡Ves á qui ha anat á regalar els sis milions!... ¡A Sant Pau!...

¿Volén dir que aixó no son—com diria *El Progreso*—intrigas de la gent de la calle de Caspe?

Aixó del «partit únich» sembla que molt aviat será un fet.

Me 'n alegro moltíssim.

Me 'n alegro, sobre tot, pel senyor Sebío, que no s' amaga d' exclamar:

—Sí, sí... Fem el partit únich, perque ó sino els únichs *partits*, aquí, seríam nosaltres.

Els nous regidors regionalistas, abans d' entrar al Ajuntament han volgut reunir-se al Saló d' actes de la *Lliga*.

¿Al saló d' actes, nada menos?

Si haurían capigut cómodament en un armari mirall...!

Una de dugas:
O devia sobrar saló, ó faltavan concejals.

Quina maror entre 'ls carlíns!

Y tot vé d' una carta, com la perdicció dels jugadors.

D' una carta que n' Jaumet va enviar á algún personatge d' aquí dihent qu' está molt descontent dels seus lloch-tinents de Barcelona.

Y té rahó d' estarne.

Nosaltres li doném tota en aixó dels lloch-tinents.

Com que, efectivament, són uns *tinents* que no van en *lloch*...

L' Emiliano té ganas de presentarse candidat per Barcelona en las próximas eleccions per diputats á Cortes.

Per xó ell, qu' es molt previsor, diu que ara en l' Ajuntament no acceptará cap vara...

Es á dir, no vol varas...

Pendrú únichament las que li dediquin els picadors de l' esquerra.

—En Cervera allá á Valencia y á n' aquí el gran Marial, per podé entrar al Muncicipi, deixan de ser diputats...

—¿Com s' entén tanta modestia tant sacrifici, tant, tant...

—No ho vulgui saber!... Misteris qu' es impossible esbrinar!

Cap al nord hi han hagut terribles inundacions que han perjudicat comarcas enteras.

No més ens faltava aquesta plaga: els ayguats...

Pera que l' any nou ens atrapés ab l' aygua al coll.

A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

- 1.ª XARADA I.—*Fa-ri-go-la*.
- 2.ª Id. II.—*Es-car-ro-la*.
- 3.ª Id. III.—*Ra-mi-ro*.
- 4.ª ANAGRAMA.—*Solapa-Pósala*.
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Fusteria*.
- 6.ª TARJETA.—*Vilanova de Serracant*.
- 7.ª CONVERSA.—*Fé*.
- 8.ª GEROGLÍFICH.—*Un violó es un mal vehí*.

Han endevinat totas ó part de las solucions correspondents al número anterior, els caballers; Ramón Valls, Joan Antich Puquí, Narciso Mach, Maco y P. Gadella.

XARADAS

I

Prima y tersa 'l nom contenen, de un gran riu de dintre Fransas; tres doblada es nostra infansa, y altres sers, quan poch temps tenen, Tersa y quarta, pot dar gust, y molt més si está endolcida; però n' es molt aburrída, quan se fá de un modo injust.

En un día de bon sol, se veu més prima y segona, com quan un molt bé enrahona, que sab dir milló 'l qué vol.

En florida Primavera, y ab el sol prop el Nadir, está bé pera tenir,

bella nit, *tu-dos-tercera*. Com joguina divertída, la demana en ocasiones, petit nen per diversions sent la quarta repetída.

Si segona n' es molt poch, ja pot ferse distingir si algun músich fa sentir, quin sonido té 'l seu toch.

Entre boschs, vinyas y prats, joveneta hermosa hi viu,

Más Pairal, ab gran cultiu, ja de molts antepassats; inondantla d' olor fi,

de entre 'ls mils que en son pit cola; lluisa, espigol, fargiola, salvia, orenga y romaní.

Una nit, il·luminada, ab magnífics claror, bategantli 'l cor de amor,

y la atmósfera embaumada, donzella angelical, de simpática ternura,

tot escolta ab galanura, recozida al finestral.

J. SADURNÍ MÁS DE LOS VALLS

II

Temps de verb *invers-primera*, la segona es animal,

aliment *invers-darrera* y un bon vinet el total.

F. JOANET

C. GUMÀ

F. JOANET

Al Teatro d' Espanya

EL TEMPS-TRASPUNTE (al Any nou): — Apa, menut, surt sense por, que per malament que ho fassis, sempre ho faràs millor que aquest beneyt de barba que ara fa mutis.

QUADRAT

••••
••••
••••
••••

Substituir els punts per lletres, de manera que, llegides vertical i horisontalment, donguin el següent resultat: 1.ª ratlla: Joch de cartes; 2.ª: Nom de home; 3.ª: Nom de dona; 4.ª: En el mar.

A. B. (a) Lo RECTOR DE VALLFOGONA

MUDANSA

La llet de total prenfa la Carmeta, nena hermosa, y, com es escrupulosa, no sé qué hi trobà cert día, qu' enfadada la deixà, y es perque dintre del got hi havia un xiquet de tot que no sab com s' hi posà.

P. CORTACANS

INTRÍNGULIS

a e i o u

Aquestas vocals y duas consonants, combinarlas de manera que diguin un nom d' home en castellá.

DANIEL MAYOR (CHERTA)

ANAGRAMA

En Total, qu' es un bon noy y als toros aficionat, diu que en la darrera tot á la plassa va saltar.

RAMÓN VALLS

BALDUFA NUMÉRICA

- 6 5 —Nota musical.
- 7 1 —Animal.
- 4 7 8 2 — id.
- 4 7 6 5 3 3 2 —Poble catalá.
- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Mort ilustre.
- 4 7 3 3 5 6 2.—Peix.
- 3 5 7 8 7 6.—Nom de dona.
- 5 3 5 8 2.— id. id.
- 6 7 4 2.—Capital europea.
- 7 6 1.—Poble catalá.
- 2 4.—Per pescar.
- 3.—Consonant.

UN COMICI TRONATTI

TARJETA

MATEU R. CEL

HORTA

Combinar aquestas lletres, de manera que donguin per resultat el títol d' un drama en un acte y 'l apellido del seu autor.

PAQUITO DEL PITU

CONVERSA

- Mariano...
- ¿Qué vols?
- Guayta allá al balcó, y avísam quan arribi 'l qui t' acabo de dir.

NICK CARTRO

GEROGLIFICH COMPRIMIT

T O O :

A. B. (a) Lo RECTOR DE VALLFOGONA

CORRESPONDENCIA

Caballers: M. Garriga y P., Un Tianench, Enrich Lapetra Fábrega, Marqués Chamarande, R. Parmesá, Un del Clot, y Bífibilis-Bóbilis: No serveix.

D' ara endavant, tota la correspondencia enviada ab destí á La Esquella de la Torratxa 's contestará en la mateixa Esquella.

Caballers: Ramón Valls, P. Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA), Pep Cistellé, Francisco Rodríguez (a) Paquito, y Moro sense dents: S' aprofitará.

D' ara endavant tota la correspondencia enviada ab destí á La Esquella de la Torratxa 's contestará en la mateixa Esquella.

Caballers: Pep Cistellé: La forma es bastant descuidada, y el fons, si bé 's mira, enclou escassas novetat.—P. Redavi E.: Posemhi una engruna, que diable!

Alsant ta gentil testa
me feres una festa;
y jo, que ja 't coneix
me vaig cordar el gech.

¿Volsthi jugar que això es alguna alusió regidoresca?... M' hi jugaria un peixet.—F. Rodríguez (a) Paquito: Aquest xisto de pescar encostipats es més vell que Mathusalem. Rumihí quelcom que no estigui tant al alcans de las inteligencias infantils.—J. C. C.: Conté greus defectes de forma y de sentit, com el penúltim vers qu' es mal accentuat y alló de que 'l cor se daleix per veurela que no pot esser veritat, etc., etc. Apart d' això, la poesia, en conjunt, no passa de una excelent intenció.—L' Avi de la Montserrat: Si no m' n desdich abans, li publicaré alguna cantarella.—M. E.: Com que no feyam número de ignocents, vet' aquí que la seva poesia no ha pogut publicarse.—Perla: Realment això, comparat ab lo molt dolent que s' escriu, es quasi una perla; però... ens agradaria coneixer l' ostra. Vuy dirli que 's primers versos s' acostuman á fer més malament y que... vaja... que 'ns estranya trobar perlas en els musclos.—Joan Antich Puqui: ¿Que no ho veu que aquest Marcelino ha servit ja prou vegadas per solucionar logogrifos numérics?... Una mica més d' enginy, senyors trenca-closcaires!...—J. G.: Es materialment impossible corrètgir-la ab la premura que 's necessitaria pera aquesta setmana, y per després, ja comprén que sería fóra de l' actualitat.—M. E. (Anglesola): No val la pena. Deixils bramar. Mentres tant ens fan l' anunci. Un reclam que no 's paga ab diners.—Grahó B.: No 'ns convé. Y quan envihi originals, no hi plany tant el paper, que bé prou barato que va.—P. Cor-

tacans (Llegidor de LA CAMPANA): Els cantars son molt cómichs, molt bonichs, molt extravagants... per vosté, per nosaltres son... son... son... sonos. L' epigrama, pornogràfic. L' única cosa qu' está bé, son las solucions de las xaradas, que las ha endevinadas totes dugas.—J. M. (Esparraguera): No es d' un interés prou general.—Un que preté ser argentí: No 'ns l' empassem.—Un geperut de l' esquerra: Trempi la lira Apolo y cantí!

Quan te coneixí, Roseta;
el teu cor era una fld,
ja ara no ets tant maqueta
y et vuy deixar á recó.

Ni més ni menos que lo que haviam d' haver fet ab els seus versos.—Manuel P. (Maco): Gracias per la felicitació y no hi ha de qué de las gracias. Salut y bon any.

D' ara endavant tota la correspondencia de colaboració que se 'ns envihi ab destí á La Esquella de la Torratxa, 's contestará en la mateixa Esquella.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

ALERTA!...

El vinent dissapte, 8 de Janer, publicarà

La Campana de Gracia

UN INTERESSANT

NÚMERO EXTRAORDINARI d' entrada d' any

Text de primera • Ilustració espléndida 8 pàginas • 10 céntims

Dissapte, 8 de Janer de 1910

ATENCIÓ!...
ALMANACH
DE
La Campana de Gracia
pera l' any 1910

Un tomo de literatura trágica
y ilustració vandálica

Tot Catalunya ha de llegir aquest volúm, resúm cómich-humorístich del any que avuy — se 'n va á can Pistras —

DOS ralets! -- Se ven per tot arreu